

แนวทางการขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย และต่ำกว่าสายสะพาย และเหรียญจักรพรรดิมาลา

คำจำกัดความ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ คือ สิ่งซึ่งเป็นเครื่องหมายแสดงเกียรติยศและบำเหน็จความชอบ เป็นของพระมหากษัตริย์ทรงสร้างขึ้นสำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จความชอบในราชการ ประเทศชาติ ศาสนา และประชาชน หรือส่วนพระองค์ โดยการพิจารณาเสนอขอพระราชทานของรัฐบาลเพื่อเป็นเครื่องหมายเชิดชูเกียรติยศอย่างสูงแก่ผู้ได้รับพระราชทาน

กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พ.ศ. ๒๕๖๔
- พ.ร.บ.เหรียญจักรมาลา และเหรียญจักรพรรดิมาลา พ.ศ.๒๕๘๔
- ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๓ พ.ศ. ๒๕๔๙ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๒ (เนื่องจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างตำแหน่งของข้าราชการเป็นระบบจำแนกประเภทตำแหน่งข้าราชการ จึงต้องเสนอขอตามหลักเกณฑ์บัญชี ๔๑ ทำระเบียบแทนบัญชี๗)

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก และ เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย

- คุณสมบัติของผู้ที่พึงได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ คือ
  - ๑.๑ เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย
  - ๑.๒ เป็นผู้ประพฤติดีและปฏิบัติราชการ หรือปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนด้วยความอุตสาหะ ซื่อสัตย์ และเอาใจใส่ต่อหน้าที่ดียิ่ง
  - ๑.๓ เป็นผู้ที่ไม่เคยมีพระบรมราชานุญาตให้เรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
  - ๑.๔ การเสนอขอพระราชทานชั้นตราแรก ต้องมีระยะเวลาราชการติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี บริบูรณ์นับตั้งแต่วันเริ่มบรรจุเข้ารับราชการ จนถึงวันที่ ๖ ตุลาคม ของปีที่เสนอขอพระราชทาน
  - ๑.๕ กรณีข้าราชการลาออกแล้ว ได้รับการบรรจุกลับเข้ารับราชการใหม่ ให้เริ่มต้นนับระยะเวลาเข้ารับราชการใหม่จนครบ ๕ ปี จึงเสนอขอได้ แต่ถ้เป็นการลาออกไปเพื่อสมัครรับเลือกตั้งหรือดำรงตำแหน่งในฝ่ายนิติบัญญัติ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์อิสระต่างๆ ซึ่งถือเป็นการกระทำประโยชน์เพื่อประเทศชาติอีกทางหนึ่ง จึงมีมติให้ผู้นั้นนับระยะเวลาราชการต่อจากระยะเวลาก่อนลาออกจากราชการได้
  - ๑.๖ สำหรับข้าราชการผู้ถูกลงโทษทางวินัยในปีใด ให้เพิ่มกำหนดระยะเวลาการขอพระราชทานอีก ๑ ปี ยกเว้นทนายทนายและหากกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและถูกตั้งกรรมการสอบสวนแล้ว หรือกระทำความผิดทางอาญา และอยู่ระหว่างการสอบสวนหรืออยู่ระหว่างดำเนินคดีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต้องแจ้งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาออกจากราชการแล้วการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จะเสนอข้ามขั้นตรามิได้ (ถ้าคุณสมบัติยังไม่ครบ) จะเสนอเลื่อนขั้นตราก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในระเบียบมิได้ และเสนอขอปีติดกันไม่ได้ เว้นแต่เป็นการขอกรณีปีที่เกษียณอายุราชการหรือกรณีพิเศษแก่ผู้มีความชอบดีเด่นตามระเบียบฯ ข้อ ๑๑(๓)

๑.๗ หากเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประจำปีไปแล้ว ต่อมาพบว่า มีผู้ขาดคุณสมบัติถึงแก่กรรม ลาออกจากราชการก่อนวันที่ ๕ ธันวาคม ของปีที่เสนอขอพระราชทาน จะต้องแจ้งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขโดยด่วนที่สุด เพื่อขอลอนรายชื่อไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๘ การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มิใช่สิทธิของข้าราชการ แต่เป็นคุณประโยชน์ของผู้บังคับบัญชาที่จะพิจารณาผลการกระทำความดีความชอบ เพื่อให้ผู้ได้รับพระราชทานรู้สึกภาคภูมิใจอย่างแท้จริงที่ได้รับพระราชทาน และเพื่อให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นเครื่องหมายเชิดชูเกียรติอย่างสูงด้วย

๑.๙ หากเป็นลูกจ้างประจำ ต้องเป็นลูกจ้างประจำของส่วนราชการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ แต่ไม่หมายความถึงลูกจ้างเงินทุนหมุนเวียน และเป็นลูกจ้างประจำที่มีชื่อและลักษณะงานที่เป็นลูกจ้างโดยตรงหมวดฝีมือ หรือลูกจ้างประจำที่มีชื่อและลักษณะเหมือนข้าราชการ

๒. การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๒.๑ ให้เริ่มจากขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก สลับกัน โดยเลื่อนชั้นตราตามลำดับจากชั้นล่างสุดจนถึงชั้นสูงสุดตามลำดับ ดังนี้

ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย

ชั้นที่ ๕ เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)

ชั้นที่ ๕ เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.)

ชั้นที่ ๔ จัตุรภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.)

ชั้นที่ ๔ จัตุรภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.)

ชั้นที่ ๓ ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.)

ชั้นที่ ๓ ตริตาภรณ์ช้างเผือก (ต.ช.)

ชั้นที่ ๒ ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)

ชั้นที่ ๒ ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.)

ชั้นสายสะพาย

ชั้นที่ ๑ ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.) สาย ๑

ชั้นที่ ๑ ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.) สาย ๒

ชั้นสูงสุด มหาชราภรณ์มงกุฎ (ม.ว.ม.) สาย ๓

ชั้นสูงสุด มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.) สาย ๔

อนึ่ง การจะเสนอขอพระราชทานชั้นตราใดให้ผู้ใด ต้องพิจารณาคุณสมบัติและเงื่อนไขตามบัญชี ๑๕ ดังนี้

๑. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง การได้รับชั้นรอง

๒. การได้รับเงินเดือนขั้นต่ำหรือเงินเดือนขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญท้าย พ.ร.บ. พ.ศ.๒๕๕๑ ซึ่งไม่ใช่เงินเดือนขั้นต่ำหรือขั้นสูงชั่วคราวตามบัญชีดังกล่าวภายในช่วงเวลาที่กำหนดแต่ละชั้นตามกรณี

๓. การได้รับเงินประจำตำแหน่ง การขอปีที่เกษียณอายุราชการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเสนอขอพระราชทานเหรียญจักรพรรดิมาลา

๑. คุณสมบัติของผู้พึงได้รับพระราชทานเหรียญจักรพรรดิมาลา

- ๑.๑ ไม่เคยถูกลงโทษทางวินัย ภาคทัณฑ์ ว่ากล่าวตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร
- ๑.๒ แม้จะล้างมลทินแล้ว ยังเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ (ล้างโทษแต่ความผิดยังคงอยู่)
- ๑.๓ ไม่เคยไม่เลื่อนเงินเดือนด้วยเหตุที่
  - ลา มาทำงานสายเกินจำนวนครั้งที่กำหนด (ยกเว้นลาศึกษา ลาติดตามคู่สมรส)
  - ปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ผลตามเป้าหมาย
  - ขาดราชการโดยไม่มีเหตุอันควร

๒. การนับเวลาราชการ

๒.๑ คำนวณเวลาราชการทั้งหมดรวมกัน (ในกรณีให้ออกไปรับราชการทหาร สามารถนำมานับรวมระยะเวลาได้)

- ๒.๒ ถ้ารับราชการก่อนอายุครบ ๑๘ ปี ให้นับตั้งแต่อายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์เป็นต้นไป
- ๒.๓ ถ้าเคยลาออกจากราชการแล้วบรรจุกลับ ให้หักเวลานั้นออก ไม่นำมานับรวม
- ๒.๔ ต้องไม่ลาออกก่อนวันที่มีอายุราชการครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์
- ๒.๕ ในกรณีปีที่เกษียณ หากอายุราชการครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ก็สามารถขอได้

๓. การส่งคืน/ชดใช้ เหรียญจักรพรรดิมาลา

- ๓.๑ เมื่อผู้ได้รับพระราชทานวายชนม์ ให้ทายาทโดยธรรมรักษาไว้เป็นที่ระลึก ไม่ต้องส่งคืน
- ๓.๒ ยกเว้นผู้ได้รับพระราชทานหรือทายาทโดยธรรมประพฤติไม่สมเกียรติ อาจทรงเรียกคืนถ้าส่งคืนไม่ได้ด้วยประการใดๆ ภายในกำหนด ๓๐ วัน

(ที่มา : เอกสารเผยแพร่ กลุ่มงานทะเบียนประวัติและเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กลุ่มงานบริหารงานบุคคล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข)

ขั้นตอนการจ่ายพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นสายสะพาย และต่ำกว่าสายสะพาย และเหรียญจักรพรรดิมาลา

ขั้นตอนการปฏิบัติ	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	ผู้ลงนาม อนุมัติ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
๑. เมื่อได้รับหนังสือแจ้งการจ่ายเครื่องราชฯ และหรือใบประกาศนียบัตร เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ผู้ที่ได้รับจาก สบช. จัดสรรมาให้ วิทยาลัยทำการ ตรวจสอบ บัญชีผู้ขอกับเครื่องราชฯ ที่ได้รับจัดสรรมา	๒ วัน	งานทรัพย์สิน บุคคล	-	หนังสือรับแจ้งจาก คณะ สาธารณสุขศาสตร์และสห เวชศาสตร์	
๒. ตรวจสอบรายชื่อผู้ได้รับเครื่องราชฯ ในราชกิจจานุเบกษา พร้อมพิมพ์ รายชื่อผู้ได้รับเครื่องราชฯ ในราชกิจจานุเบกษา	๒ วัน	งานทรัพย์สิน บุคคล	-	รายชื่อผู้ได้รับเครื่องราชฯ ในราชกิจจานุเบกษา	
๓. จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเครื่องราชฯ ในแบบ ฐน.๒	๑ วัน	งานทรัพย์สิน บุคคล	-	แบบ ฐน.๒	
๔. จ่ายเครื่องราชฯ พร้อมให้เซ็นรับในแบบ ฐน.๒	๓ วัน	งานทรัพย์สิน บุคคล	-	แบบ ฐน.๒	
๕. ทำหนังสือขอส่งแบบ ฐน.๒ ที่เซ็นรับเครื่องราชฯ แล้วส่งไปยังคณะ สาธารณสุขศาสตร์และสหเวชศาสตร์	๑ วัน	งานทรัพย์สิน บุคคล	-	- หนังสือแจ้งส่งไปยังคณะ สาธารณสุขศาสตร์และสห เวชศาสตร์ - แบบ ฐน.๒	
๖. บันทึกข้อมูลใน ก.พ.๗ และโปรแกรมบุคลากร	๑ วัน	งานทรัพย์สิน บุคคล	-	ก.พ. ๗	

ขั้นตอนการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นสายสะพาย และต่ำกว่าสายสะพาย และเหรียญจักรพรรดิมาลา

ขั้นตอนการปฏิบัติ	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	ผู้ลงนาม อนุมัติ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	หมายเหตุ
๑. สํารวจคนที่มีคุณสมบัติครบถ้วน และจัดทำรายละเอียดการขอเครื่องราชฯ โดยพิมพ์แยกชั้นตรา แยกหญิง แยกชาย และพิมพ์เรียกตามตัวอักษร	๒ วัน	งานทรัพยากร บุคคล	-	หนังสือรับแจ้งจาก คณะ สาธารณสุขศาสตร์และสห เวชศาสตร์	
๒. จัดทำบัญชีแสดงคุณสมบัติข้าราชการที่ควรได้รับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญจักรพรรดิมาลา (ประมวลผลจากข้อมูล จ.๑๘)	๓ วัน	งานทรัพยากร บุคคล	-	รายชื่อผู้ได้รับเครื่องราชฯ ในราชกิจจานุเบกษา	
๓. ตรวจสอบบัญชีรายชื่อ ตามข้อ ๒ ถูกต้อง ครบถ้วน แล้วนำเสนอผู้อำนวยการวิทยาลัยลงนามรับรองข้อมูลทุกแผ่น	๑ วัน	งานทรัพยากร บุคคล	-	แบบ ฐน.๒	
๔. ทำหนังสือแจ้งส่งบัญชีรายชื่อพร้อมส่งเอกสารจากข้อ ๑ และ ๒	๓ วัน	งานทรัพยากร บุคคล	-	แบบ ฐน.๒	